

16.03.2016

Микола Балагутрак: «Якби до всіх реформ, що розпочинає уряд, був би справді науковий підхід, чи так би вони зараз гальмували?»

Голова профспілкової організації Інституту народознавства Національної академії наук України М. Балагутрак про урядову реформу в системі фінансування науки в Україні ([Львівський портал](#)):

«У грудні був протиснутий держбюджет в парламенті з порушенням всіх норм, порушенням Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність». Фактично урядом зрізано фінансування Національної академії наук. Мало того, уряд розпочав так звану реформу в академії наук – наслідки її ми вже відчули. Чомусь уряд цю реформу назвав «оптимізацією складу установ і організацій». Ви вже бачите, до чого це призвело. Ми не отримали мінімальних коштів навіть на виплату заробітної плати і на оплату комунальних послуг. Очевидно, цю реформу спіткає така ж доля, як і інші реформи, які проанонсував уряд. Швидше за все, уряд знову хвалитиметься тим, що він допоміг науці в тому плані, що вже більшість докторів наук і кандидатів наук зможуть оформити собі субсидію на житлово-комунальні послуги. Статистика порахує – і уряд з гордістю про це доповість.

Згідно доведених об'ємів фінансування до наших установ, виконавши урядові реформи, ми повинні були скоротитися на Львівщині на 40 % – це близько 1000 львів'ян опинилися би на вулиці. Крім того, це би підірвало наш науковий потенціал. Що найцікавіше – все це відбувається всупереч нашому базовому Закону. Закон говорить про те, що середня зарплата в наукових установах має становити двічі середню по промисловості. Закон говорить про те, що наука повинна фінансуватися приблизно як у провідних наукових державах на рівні 1,7 %. Ну добре, уряд підстрахувався і вніс в закон, що ці положення вступають у дію з 2020 р. Але ми не бачимо жодного поступального кроку до збільшення цього фінансування. Фінансування у цьому випадку – це навіть не головне. Є важливі пункти у цьому Законі, які говорять про те, що академія наук як самоврядна організація приймає участь у розбудові держави. Ми повинні здійснювати незалежну наукову оцінку стратегічних проектів, реформ тощо. Якби до всіх реформ, що розпочинає уряд, був би справді науковий підхід, чи так би вони зараз гальмували?

Профспілковим комітетом Верховної Ради України було ухвалене рішення про збільшення фінансування НАН на 725 млн грн до її мінімальних потреб. Тобто ми готові почати, ми готові реформуватися, але давайте почнемо з базового рівня. Тому що, якщо ми скоротимося на той відсоток, який нам пропонує уряд, – це означає, що впроваджувати норми Закону і проводити реформу вже не буде для кого».